

Augustus is de maand om groenbedekkers te zaaien. Facelia en Japanse haver zijn courant in de groententeelt. Wie geen kolen teelt, kan ook met gele mosterd aan de slag. Vlinderbloemige groenbedekkers kunnen via de symbiose met Rhizobium bacteriën extra stikstof vastleggen. Door groenbedekkers te mengen, worden de voordelen gecombineerd.

Vlinderbloemige groenbedekkers

Groenbedekkers worden gezaaid om hun gunstige bijdrage aan de organische stofopbouw in de bodem en om stikstofuitspoeling en erosie in de winter te voorkomen. In de biologische teelt is ook de stikstofnalevering voor de volgteelt een belangrijke motivatie om een groenbedekker te zaaien. Vooral vlinderbloemige groenbedekkers zijn hiervoor belangrijk. Vlinderbloemigen kunnen dankzij hun associatie met Rhizobium bacteriën stikstof uit de lucht vastleggen in hun plantenweefsel. De kleine knobbeltjes op de wortels zijn allemaal kleine stikstoffabriekjes. Vlinderbloemige groenbedekkers hebben doorgaans een lage C/N verhouding, waardoor de vastgelegde stikstof na de winter of na onderwerken vlot vrijkomt. Een breed aanbod vlinderbloemige groenbemers is beschikbaar in de zaadhandel. Naast de bekende rode klaver, witte klaver en voederwikken, komen ook inkarnaat en alexandrijnse klaver als interessante groenbemers naar voor. Deze klavers verschillen o.a. in groeikracht, uiterste zaaidatum en vorstgevoeligheid. Door de trage jeugdgroei en de matige stikstofopname uit het bodemprofiel is hun onkruid onderdrukkend vermogen vaak onvoldoende. Daarom is mengen zinvol.

Groenbedekkers mengen

Vlinderbloemige groenbedekkers kunnen in principe met alle mogelijke andere groenbemers worden gemengd. In tabel 1 geven we een aantal mengsels van vlinderbloemige groenbemers met Japanse haver of facelia die gezaaid kunnen worden in augustus. Wie geen kolen teelt, kan ook met gele mosterd of bladrammenas aan de slag. De basis is vaak een halve dosis haver of facelia en een halve tot twee derde dosis van de vlinderbloemige. De mengverhoudingen kunnen naar gelang de omstandigheden en de eigen voorkeur gewijzigd worden.

Japanse haver heeft een snelle opkomst en bodembedekking. Om de vlinderbloemige kans te geven, mag de haver niet te dik gezaaid worden. Na de vorst zorgt het strodek voor een goede bodembedekking. Hierdoor heeft Japanse haver zowel in het najaar als in het voorjaar een goede onkruidonderdrukking. Bij een zwaar gewas is de verwerking en de vertering van het haverstro in het voorjaar soms lastig. De lage C/N verhouding van de vlinderbloemige mengcomponent is daarom gunstig. Facelia groeit iets trager in het begin. Facelia heeft een iets lager onkruid onderdrukkend vermogen maar laat daarom iets meer ruimte voor de vlinderbloemige mengcomponent. Ook in het voorjaar is het stro van facelia brozer.

Van de vlinderbloemige groenbedekkers zijn alexandrijnse klaver en voederwikken het meest groeikrachtig in het najaar en laten zich zowel met haver als facelia combineren. Beide zijn vorstgevoelig.

Tabel 1: Zaaidichtheid en vorstgevoeligheid van verschillende combinaties met vlinderbloemige groenbemers

Groenbemer	Zaaidichtheid kg/ha	Vorstgevoeligheid
Japanse haver (JH)	80	vorstgevoelig
Phacelia	10	vorstgevoelig
Alexandrijnse klaver	30	vorstgevoelig
JH + alexandrijnse klaver	40 + 20	vorstgevoelige vlinderbloemige
JH + inkarnaat klaver	40 + 20	winterharde vlinderbloemige
JH + rode klaver	40 + 10	winterharde vlinderbloemige
JH + voederwikke	40 + 80	vorstgevoelige vlinderbloemige
JH + alexandrijnse klaver + voederwikke	40 + 10 + 50	vorstgevoelig mengsel
JH + rode klaver + inkarnaat klaver	40 + 5 + 15	JH: vorstgevoelig ; winterharde vlinderbloemigen
Phacelia + alexandrijnse klaver + voederwikke	5 + 10 + 50	vorstgevoelig mengsel
Phacelia + rode klaver + inkarnaat klaver	5 + 5 + 15	Phacelia: vorstgevoelig ; winterharde vlinderbloemigen

Figuur 1: Links: Japanse haver in combinatie met alexandrijnse klaver en voederwikke begin oktober.
Rechts: Het stro van Japanse haver zorgt voor een goede bodembedekking tijdens de winter en het voorjaar

Figuur 2: Inkarnaat klaver (samen met rode klaver) vormen een dicht gewas begin mei

Mits tijdige zaai kunnen alexandrijnse klaver en wicken in het najaar een behoorlijke hoeveelheid stikstof vastleggen die vroeg in het voorjaar al terug vrij komt. Wicken worden beter niet gezaaid in rotaties met erwten.

Inkarnaatklaver en rode klaver hebben een trage jeugdgroei en zeer slechte onkruidonderdrukking. Daarom kunnen geenszins alleen gezaaid worden. Een combinatie met facelia is goed mogelijk. Beide klavers zijn zeer winterhard en kunnen in het voorjaar snel hergroeien. Ze zijn vooral interessant wanneer ze gevolgd worden door een late teelt. Hierdoor kunnen ze in het voorjaar nog voldoende ontwikkelen en extra stikstof binden die na onderwerken vrijkomt voor de volgteelt.

Besluit

Vlinderbloemige groenbedekkers binden extra stikstof uit de lucht en geven die ook vlot terug vrij. Voor een goede onkruidonderdrukking kunnen ze gecombineerd worden met een andere, snelgroeïende groenbedekker zoals Japanse haver of facelia. Alexandrijnse kent in het najaar een sterke gewasontwikkeling en is vorstgevoelig. Inkarnaatklaver is een winterharde klaversoort die in het voorjaar nog sterk ontwikkelt en op die manier extra stikstof vastlegt voor een late volgteelt.

Contactpersonen: Lieven Delanote (Inagro)

TEL: 051 27 32 50

E-mail: lieven.delanote@inagro.be